

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**HASTANEDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN
ELEŞTİREL DÜŞÜNME EĞİLİMLERİ VE
BUNU ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS BİTİRME PROJESİ

Ayper DEMİR
HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI

DANIŞMAN
Doç.Dr.Rukuye AYLAZ

MALATYA -2014

**T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**HASTANEDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN
ELEŞTİREL DÜŞÜNME EĞİLİMLERİ VE
BUNU ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN
İNCELENMESİ**

Ayper DEMİR

Danışman Öğretim Üyesi: Doç.Dr.Rukuye AYLAZ

MALATYA -2014

ONAY SAYFASI

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Bu çalışma jürimiz tarafından Hemşirelik Anabilim Dalı Halk Sağlığı Hemşireliği Uzaktan Eğitim Tezsiz Yüksek Lisans Programında Bitirme Projesi olarak kabul edilmiştir.

İmza

B. Erci

Jüri Başkanı: Prof. Dr. Behice ERCİ

Danışman: Doç. Dr. Rukuye AYLAZ

R. Aylaz

Üye: Yrd. Doç. Dr. Meral UCUZAL

Meral

ONAY:

Bu bitirme projesi, İnönü Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Anabilim Dalı Başkanlığı'nın / / tarih ve sayılı yazısıyla kabul edilmiştir.

Onay

...../...../.....

Doç. Dr. Ergül ALÇİN
Enstitü Müdür V.

TEŞEKKÜR

İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı'nda yüksek lisans dönem projesi olarak hazırlanan bu araştırmanın gerçekleştirilmesinde bana danışmanlık yaparak yardım ve desteğini esirgemeyen Sayın Doç. Dr. Rukuye AYLAZ'a, dönem projesinin istatistiklerinin yapılması ve değerlendirilmesinde bana göstermiş olduğu destek, sabır ve emekten dolayı KBB servisi sorumlu hemşiresi Nazire BULAM'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Çalışma süresince yardımlarını esirgemeyen, verilerin toplanması aşamasında büyük desteklerini gördüğüm tüm idareci ve hemşire arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Ayper DEMİR

ÖZET

Bu araştırma, hastanede çalışan hemşirelerin eleştirel düşünme eğilimleri ve bunu etkileyen faktörleri incelemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapıldı.

Araştırmanın evrenini Turgut Özal Tıp Merkezi tüm klinik ve yoğun bakımlarda çalışan 822 hemşire; araştırmanın örneklemini ise evreni bilinen örneklem hesaplamasına göre minimal örneklem büyüklüğü olan 284 hemşire oluşturdu. Hemşireler basit örneklem yöntemiyle araştırmaya alındılar. Araştırmanın verileri Kasım -Aralık 2013 tarihleri arasında, sosyodemografik özellikler ve konuyla ilgili sorulardan oluşan birey tanıtım formu ve Kalifornia Eleştirel Düşünme Eğilim Ölçeği ile toplandı. Verilerin analizinde yüzdelik dağılımlar, t testi, ANOVA, Kruskal - Wallis testleri kullanıldı.

Araştırmaya katılan hemşirelerin %88'i kadın, %6.4'ü 40 yaş üzeri, %6.3'ü yüksek lisans mezunu, %4.6'sının idari birimde çalıştığı, %5.3'ünün her zaman bilimsel etkinliğe katıldığı ve %10,2'sinin eleştirel düşünmeye yönelik hizmet içi eğitim aldığı saptandı. Hemşirelerin eleştirel düşünme eğilim puan ortalamaları 226.92 ± 24.00 olarak bulundu. Araştırmada anne eğitim düzeyi, idari birimde çalışma, sorumlu hemşire olma durumu, bilimsel etkinliklere katılma değişkenlerine göre eleştirel düşünme eğilim puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel açıdan önemli olduğu saptandı ($p < 0.05$).

Sonuç olarak; Hemşirelerin eleştirel düşünme eğilim puan ortalamaları düşük bulundu. Hemşirelerin eleştirel düşünmelerine fırsat sağlayacak hem kurumsal hem de kurum dışı eğitim etkinliklerinin geliştirilmesi ve yüksek lisans yapmalarını konusunda teşvik edilmeleri önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Eleştirel düşünme eğilimleri, hemşirelik, eğitim

ABSTRACT

EXAMINING THE FACTORS AFFECTING THE DISPOSITION TO CRITICAL THINKING OF NURSES WORKING IN HOSPITAL

This descriptive study was carried out to assess the effect of critical thinking dispositions of the nurses working at the hospital and was carried out to determine the factors that influence.

The study population was composed of 822 nurses who were working in Turgut Özal Medical Center in intensive care and all clinics; and the sample of the study composed of 284 nurses, based on the estimation and sample size determination for finite populations formula. The nurses were participated in the study chosen with random sampling. The study data were collected between November -December 2013 using a Individual Information Form consisting of sociodemographic characteristics and questions related to the subject and the California Critical Thinking Disposition Inventory. Percentage distributions, t-test, ANOVA, Kruskal Wallis tests were used to analyze the data.

The study nurses in 88% of women, 6.4% over 40 years, 6.3% percent graduate degree, 4.6% of the administrative unit, which runs 5.3% has always been scientifically attended the event and 10% of the critical thinking for revealed that in-service training. The mean scores of nurses' critical thinking dispositions were 226.92 ± 24.00 . Level of maternal education, administrative units working, nurses responsible for the status of being scientific, participate in activities according to the variables critical thinking disposition mean score difference between the statistically significant as was ascertained ($p < 0.05$).

In conclusion, nurses critical thinking disposition scores were found low. Nurses will provide the opportunity to think critically both institutional and non-institutional development of educational activities and be encouraged to do graduate are recommended.

Key words: critical thinking dispositions , nursing , education

İÇİNDEKİLER

ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	viii
TABLolar DİZİNİ	ix
1.GİRİŞ	1
2.GEREÇ VE YÖNTEM	3
2.1.Araştırmanın Şekli	3
2.2.Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Tarih	3
2.3.Araştırmanın Evreni ve Örnekleme	3
2.4.Verilerin Toplanması	3
2.4.1.Veri Toplama Araçları.....	4
2.4.1.1.Birey Tanıtım Formu.....	4
2.4.1.2.Kalifornia Eleştirel Düşünme Eğilim Ölçeği (KEDEÖ)	4
2.5. Verilerin Değerlendirilmesi.....	6
2.6.Araştırmanın Değişkenleri.....	6
2.6.1.Araştırmanın Bağımlı Değişkenleri	6
2.6.2.Araştırmanın Bağımsız Değişkenleri	6
2.7.Araştırmanın Sınırlılıkları ve Genellenebilirliği.....	7
2.8.Araştırmanın Etik İlkeleri.....	7
3.BULGULAR.....	8
4.TARTIŞMA.....	17
5.SONUÇ VE ÖNERİLER	21
KAYNAKLAR.....	22
EKLER.....	25
EK I.: Birey Tanıtım Formu.....	25
EK III.: Etik Kurul Kararı.....	28
EK IV. Uygulama İzni	31
ÖZGEÇMİŞ	32

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

DSÖ: Dünya Sağlık Örgütü

KEDEÖ: California Eleştirel Düşünme Eğilim Ölçeği

SPSS: Statistical Package For The Social Sciences

TABLolar DİZİNİ

	Sayfa No
Tablo3. 1: Hemşirelerin tanıtıcı özelliklerine göre dağılımı	8
Tablo3. 2: Hemşirelerin Çalışma Yaşamlarına İlişkin Tanıtıcı Özellikleri	9
Tablo 3.3: Hemşirelerin Bazı Özelliklerinin Dağılımı.....	10
Tablo 3.4: Kaliforniya Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği ve Alt Ölçek Puan Ortalamaları.....	11
Tablo3. 5: Hemşirelerin Demografik Özellikleri İle KEDEÖ ve Alt Ölçeklerine Ait Puanların Karşılaştırılması	12
Tablo3.6: Hemşirelerin Çalışma Yaşamları İle KEDEÖ ve Alt Ölçeklerine Ait Puanların Karşılaştırılması	14
Tablo3. 7. Araştırmaya katılan hemşirelerin eleştirel düşünce ile ilgili bilgi düzeyleri.....	15
Tablo 3.8. Hemşirelerin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre KEDEÖ ve Alt Ölçeklere Ait Puan Ortalamaları	16

1.GİRİŞ

Bilim ve teknolojinin hızla geliştiği günümüzde, sağlık hizmetlerinin sunumundaki değişikliklerin yanında, kişilerin hizmetin sunumu ve niteliğine yönelik beklentileri de değişmektedir. Bilgi çağındaki hızlı gelişmelerin açık şekilde fark edildiği günümüzde, bireylerin kişisel gelişime önem vermesi, toplumsal gelişime duyarlı olması, sorgulaması, düşünebilmesi, akılcı ve sağlıklı kararlar verebilmesi ve eleştirel düşünme gücüne sahip olması beklenen özelliklerdir (1). Eleştirel ve yaratıcı düşünme, toplumsal sorunların çözümünde de bireylere yol gösterici olmaktadır (2). Eleştirel düşünme, rasyonel bir şekilde belirli iddiaların akla yatkınlığını, yargılama yeteneğini, kanıtları tartmayı, üstü kapalı şeyleri mantıklı bir şekilde öne sürmeyi, karşıt fikirler ve alternatif hipotezler sunmayı gerektirir (3). Uygulamalarında hızlı ve doğru kararların alınması ile karşı karşıya olan tüm mesleklerde eleştirel düşünme gücüne sahip olarak akılcı kararların alınması, yeni gelişim ve değişimlere uyum sağlamada büyük önem taşır. Bu doğrultuda ulusal ve uluslar arası tüm hemşirelik kuruluşları, eleştirel düşünme gücünü hemşirelikte aranan evrensel bir davranış olarak nitelendirmektedir (4).

Modern mesleki eğitim anlayışı; bireylere düşünme becerilerinin öğretilmesini, meslek ahlakının ve bilincinin kazandırılmasını, bireysel değerlerin farkındalığını arttırmayı, sosyal gelişime istekliliği, farklılıklara saygı duymayı hedefler. Hemşirelerin eleştirel düşünme becerisine sahip olmaları, güvenli ve etkili bakım vermeleri açısından son derece önemlidir. Hemşirelik bakımının içeriğine ve niteliğine dinamik kazandıran eleştirel düşünme becerisinin yetersizliği, hizmette kaliteyi, etkinliği ve yeterliliği, meslekte profesyonelliği, otonomi ve güç sahibi olmayı olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu nedenle, hemşirelik mesleği üyeleri ne kadar iyi düzeyde eleştirel düşünme becerisine sahip olurlarsa o ölçüde toplum sağlığını koruma, geliştirme ve yaşam kalitesini artırma yönünde etkin hizmet verebilirler (3).

DSÖ, sağlık profesyonelleri arasında önemli bir yeri olan hemşirelerin, geliştirici, koruyucu, tedavi edici ve destekleyici hizmetlerde; bireylere, ailelere ve gruplara hemşirelik bakım hizmetinin götürülmesi, hizmetin yönetilmesi ve değerlendirilmesinde eleştirel düşünme ve araştırmalar yoluyla bağımsız karar verme

becerilerini kullanarak hemşirelik bilgi ve uygulamalarını geliştirecek niteliklere sahip olmaları gerektiğini bildirmiştir (5).

Bunun yanı sıra, ulusal ve uluslar arası hemşirelik kuruluşları ve akreditasyon kurumları, eğitim programlarında eleştirel düşünmenin yer alması gerektiğini ifade etmişler ve eleştirel düşünmeyi bir değerlendirme kriteri olarak belirlemişlerdir. (6).

Hemşirelerin eleştirel düşünme yeteneklerinin gelişmesi ile hastaların sorunlarına çözüm bulma kapasiteleri de artar (7). Eleştirel düşünme; hemşirelerin bağımsız karar vermesini güçlendirmekte, etkili hizmet verebilmesini ve karşılaştığı durumlarla ilgili analiz-sentez yapabilme yeteneğini geliştirmektedir. Ayrıca hemşirenin durumlar karşısında neden-sonuç ilişkileri kurabilme düzeylerini arttırmakta, tümevarım tümdengelim mantığıyla düşünce sürecini hızlandırmakta ve durumları yorumlama gibi entelektüel yeteneklerini geliştirmektedir (8).

Tüm dünyada eleştirel düşünme becerilerine sahip olmanın önemi giderek daha çok fark edilmektedir. Eleştirel düşünme konusunda değişim ve gelişim sağlanabilmesi için mevcut durumun ortaya konulması ve geliştirilecek eğitim programlarına rehberlik etmesi açısından yapılacak araştırmalar önem kazanmaktadır. Bu araştırma ile eleştirel düşünme konusunda hemşirelerin mevcut durumunun ortaya konulması hedeflenmiştir.

2.GEREÇ VE YÖNTEM

2.1.Araştırmanın Şekli

Araştırma hemşirelerin eleştirel düşünme eğilimini ve etkileyen faktörlerin incelenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak yapıldı.

2.2.Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Tarih

Araştırma Turgut Özal Tıp Merkezi'nde Kasım-Aralık 2013 tarihleri arasında tüm klinik ve yoğun bakımlarda çalışan hemşireler ile yapıldı.

2.3.Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini; İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi'nde çalışan 822 hemşire oluşturdu. Evreni bilinen örneklem formülüne göre minimal örneklem büyüklüğü 284 kişi olarak belirlendi (9).

$$n = N \cdot t^2 \cdot p \cdot q / d^2(N - 1) + t^2 \cdot p \cdot q$$

$$n = 822 \cdot (1.96)^2 \cdot (1.96)^2 \cdot 0.50 \cdot 0.50 / (822)^2 \cdot (0.05)^2 \cdot (0.05)^2 + (1.96)^2 \cdot (1.96)^2 \cdot 0.50 \cdot 0.50$$

$$n = 284$$

n :Örneklem sayısı

N :Evren sayısı

Örneklem seçimi:

Basit örneklem yöntemine göre seçilen 250 kadın, 34 erkek olmak üzere toplam 284 hemşire araştırma kapsamına alındı.

2.4.Verilerin Toplanması

Araştırma verileri Kasım-Aralık 2013 tarihleri arasında İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi'nde araştırmacı tarafından anket yöntemi kullanılarak toplandı. Veri toplama araçları araştırmacı tarafından gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra hemşirelere dağıtıldı ve doldurmaları istendi. Doldurulan formlar araştırmacı

tarafından hergün toplandı. Verilerin toplanması bir aylık sürede tamamlandı. Herbir anket yaklaşık 10 dakikada dolduruldu.

2.4.1. Veri Toplama Araçları

Veriler araştırmacı tarafından oluşturulan birey tanıtım formu (EK- 1) ve Kalifornia Eleştirel Düşünme Eğilim Ölçeği (EK- 2) kullanılarak toplandı.

2.4.1.1. Birey Tanıtım Formu

Birey tanıtım formu araştırma kapsamına alınan hemşirelerin tanıtıcı özelliklerini belirlemek için hazırlanmıştır. Bu formda toplam 16 soru bulunmaktadır(yaş, cinsiyet, eğitim durumu, annenin eğitim durumu, babanın eğitim durumu, medeni durum, evli ise eşin eğitim durumu, eşin mesleği, hemşirelik mesleğinde hizmet süresi, çalıştığı birim, birimdeki görevi, sosyo-ekonomik durum, hemşirelikle ilgili bilimsel yayın takibi, hemşirelikle ilgili bilimsel etkinliklere katılma, eleştirel düşünmenin ne olduğunu bilip- bilmediği, çalışma hayatında eleştirel düşünmeye yönelik eğitim alıp-almadığı).

2.4.1.2. Kalifornia Eleştirel Düşünme Eğilim Ölçeği (KEDEÖ)

Bu ölçek 1990 yılında Amerikan Felsefe Derneğinin düzenlediği “Delphi Projesi”nin bir sonucu olarak Facione tarafından geliştirilen ve orijinal adı “California Critical Thinking Disposition Inventory “ olan “Kalifornia Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği” (KEDEÖ) ‘nin Türkiye’deki geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Kökdemir tarafından 2003 yılında yapılmıştır. Orijinal ölçekteki 75 madde madde-toplam puan korelasyon analizi sonucunda 51 madde ve altı alt ölçeğe indirgenmiştir. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (alfa) .88 olarak bulunmuştur.

Ülkemizde birçok çalışmada kullanılan ölçeğin bu araştırmadaki Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı .82 olarak bulundu. KEDEÖ altı maddeli likert tipi bir ölçektir. Maddelerin değerlendirilmesinde: “Hiç katılmıyorum” ifadesine 1 puan, “katılmıyorum” ifadesine 2 puan, “kısmen katılmıyorum” ifadesine 3 puan, “kısmen katılıyorum” ifadesine 4 puan, “katılıyorum” ifadesine 5 puan, “tamamen katılıyorum” ifadesine 6 puan verilmektedir. Ölçeğin puan aralığı 51- 306’ dır.

Düşük puan eleştirel düşünme eğiliminin düşük, yüksek puan ise eleştirel düşünme eğiliminin yüksek olduğunu göstermektedir .Puanlama sonucunda 240'ın altında puan alanların düşük, 240-300 arasında puan alanların orta ve 300'ün üzerinde puan alanların ise yüksek eleştirel düşünme düzeyine sahip oldukları kabul edilmektedir (10).

Ölçekteki 05, 06, 09, 11, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 27, 28, 33, 36, 41, 43, 45, 47, 49, 50 numaralı maddeler ters çevrilerek puanlanmaktadır. Ölçeğin kuramsal olarak belirlenmiş ve psikometrik olarak da test edilmiş altı alt ölçeği bulunmaktadır. Bu alt ölçekler “doğruyu arama”, “açık fikirlilik”, “analitiklik”, “sistematiiklik”, “kendine güven” ve “meraklılık” alt ölçekleridir.

Analitiklik Alt Ölçeği (Analyticity): Potansiyel olarak sorun çıkabilecek durumlara karşı dikkatli olma ve zor problemler karşısında bile akıl yürütme ve nesnel kanıt kullanma eğilimini ifade eden analitiklik alt ölçeği toplam 10 maddeden (02, 03, 12, 13, 16, 17, 24, 26, 37, 40) oluşmaktadır. Bu araştırmada iç tutarlılık katsayısı .70 olarak bulundu.

Açık Fikirlilik Alt Ölçeği (Open-mindedness): Açık fikirlilikte temel mantık, bireyin karar verirken sadece kendi düşüncelerine değil karşısındakilerin görüş ve düşüncelerine de dikkat etmesidir. Olgunluk ve açık fikirlilik alt boyutu faktör analizi sonucu birleştirilmiştir. Bu alt ölçek toplam 12 maddeden (05, 07, 15, 18, 22, 33, 36, 41, 43, 45, 47, 50) oluşmaktadır. Bu araştırmada iç tutarlılık katsayısı .64'dür.

Meraklılık Alt Ölçeği (Inquisitiveness): Herhangi bir kazanç ya da çıkar beklentisi olmaksızın kişinin bilgi edinme ve yeni şeyler öğrenme eğilimini yansıtmaktadır. Meraklılık alt ölçeği toplam dokuz maddeden (01, 08, 30, 31, 32, 34, 38, 42, 46) oluşmaktadır ve bu araştırmada iç tutarlılık katsayısı .77 olarak bulundu.

Kendine Güven Alt Ölçeği (Self-Confidence): Kendine güven, kişinin kendi akıl yürütme süreçlerine duyduğu güveni yansıtmaktadır. Toplam yedi maddeden (14, 29, 35, 39, 44, 48, 51) oluşan kendine güven alt ölçeğinin bu araştırmada iç tutarlılık katsayısı .78'dir.

Doğruyu Arama Alt Ölçeği (Truth-seeking): Alternatifleri ya da birbirinden farklı düşünceleri değerlendirme eğilimini ölçmektedir. Toplam yedi madde (06, 11, 20, 25, 27, 28, 49) doğruyu arama alt boyutunu ölçmektedir. Ölçeğin iç tutarlılığı katsayısı .60 olarak bulundu.

Sistematiklik Alt Ölçeği (Systematicity): Sistematiklik örgütlü, planlı, dikkatli araştırma eğilimidir. Toplam altı maddeden (04, 09, 10, 19, 21, 23) oluşan ölçeğin bu araştırmadaki iç tutarlılık katsayısı .62 'dir.

2.5. Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırma verilerinin değerlendirilmesinde SPSS17.0 (Statistical Package ForSocial Sciences) paket programı kullanıldı. Verilerin analizinde; hemşirelerin sosyo-demografik özelliklerinin dağılımında yüzdeler, ortalama ve standart sapma, hemşirelerin ikili değişkenlerle eleştirel düşünme eğilimini belirlemede Bağımsız gruplarda t testi, hemşirelerin eleştirel düşünme eğilimi puanlarını hesaplarken parametrik testlerden varyans(ANOVA), nonparametrik testlerden Kruskall Wallis analizi kullanıldı.

2.6.Araştırmanın Değişkenleri

2.6.1.Araştırmanın Bağımlı Değişkenleri

Hemşirelerin eleştirel düşünme eğilimi puanları

2.6.2.Araştırmanın Bağımsız Değişkenleri

Yaş, cinsiyet, eğitim durumu, annenin eğitim durumu, babanın eğitim durumu, medeni durum, evli ise eşin eğitim durumu, eşin mesleği, hemşirelik mesleğinde hizmet süresi, çalıştığı birim, birimdeki görevi, sosyo-ekonomik durum, hemşirelikle ilgili bilimsel yayın takibi, hemşirelikle ilgili bilimsel etkinliklere katılma, eleştirel düşünmenin ne olduğunu bilip- bilmediği, çalışma hayatında eleştirel düşünmeye yönelik eğitim alıp-almadığı.

2.7.Araştırmanın Sınırlılıkları ve Genellenebilirliği

Tek hastanede yapılmış olması araştırmanın sınırlılığıdır. Araştırmanın sonuçları hastaneye genellenebilir.

2.8.Araştırmanın Etik İlkeleri

Araştırmaya başlamadan önce, Turgut Özal Tıp Merkezi Başhekimliği'nden(EK IV) ve Malatya Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan yazılı izin alındı (EK III).

3.BULGULAR

Tablo3. 1:Hemşirelerin tanıtıcı özelliklerine göre dağılımı

Tanıtıcı özellikler(n=284)	sayı	%
Yaş		
18-28	115	40.8
29-39	149	52.8
40 ve üzeri	18	6.4
Cinsiyet		
Kadın	250	88
Erkek	34	12
Eğitim durumu		
Sağlık meslek lisesi	17	6
Önlisans	29	10.2
Lisans	219	77.2
Yüksek lisans	18	6.3
Doktora	1	0.4
Medeni durum		
Evli	166	58.5
Bekar	118	41.5
Sosyo ekonomik düzey		
İyi	80	28.2
Orta	187	65.8
Düşük	17	6

Araştırma kapsamına alınan hemşirelerin tanıtıcı özelliklerine göre dağılımı Tablo 3.1’de gösterildi. Hemşirelerin tanıtıcı özelliklerinden yaş gruplarına göre dağılımı incelendiğinde, % 40.8’inin 18-28 yaş, %52.8’inin 29-39 yaş, %6.4’ünün 40 yaş ve üzeri olduğu saptandı. Hemşirelerin %6’sı sağlık meslek lisesi, %10.2’si önlisans, %77.2’si lisans, %6.3’ü yüksek lisans, %0.4’ü ise doktora mezunu olduğu belirlendi. Ankete katılan hemşirelerin %58.5’i evli, %41.5’nin bekâr olduğu belirlenirken hemşirelerin %28.2’nin ekonomik durumu iyi, %65.8’nin ekonomik durumu orta, %6’sının durumunun kötü olduğu saptandı.

Tablo3. 2: Hemşirelerin Çalışma Yaşamlarına İlişkin Tanıtıcı Özellikleri

Tanıtıcı özellikler(n=284)	sayı	%
Çalışma Süresi		
1-5 yıl	115	40.6
6-10 yıl	74	26.1
11-15 yıl	44	15.5
16-20 yıl	31	11.0
20 yıl ve üzeri	19	6.7
Çalıştığı birim		
Dahiliye	120	42.3
Cerrahi	87	30.6
Pediyatri	77	27.1
Görev durumu		
İdari birim	12	4.6
Klinik sorumlu hemşire	32	11.3
Servis hemşiresi	200	40.4
Yoğun bakım hemşiresi	23	7.7
Poliklinik hemşiresi	17	6.0

Hemşirelerin çalışma yaşamlarına ilişkin tanıtıcı özelliklerine göre dağılımı Tablo 3.2'de gösterildi. Hemşirelerin çalışma süresi, çalıştığı birim ve görev durumuna göre dağılımı incelendiğinde hemşirelerin %40.6'sı 1-5 yıl, %26.1'i 6-10 yıl, %15.5'i 11-15 yıl, %11.0'u 16-20 yıl, %6.7'si ise 20 yıl üzeri olup hemşirelerin %42.3'ü dahili birimde, %30.6'sı cerrahi birimde, %27.1'inin pediatri ünitelerinde çalıştığı saptandı. Hemşirelerin %4.6'sının idari birimde, %11.3'ünün klinik sorumlu hemşiresi, %40.4'ünün servis hemşiresi, %7.7'sinin yoğun bakım hemşiresi, %6'sının poliklinik hemşiresi olarak çalıştığı saptandı.

Tablo 3.3: Hemşirelerin Bazı Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler(n=284)	sayı	%
Bilimsel yayın takip etme		
Her zaman	15	5.3
Bazen	208	73.2
Hiçbir zaman	61	21.5
Bilimsel etkinliklere katılma		
Her zaman	15	5.3
Bazen	203	71.5
Hiçbir zaman	66	23.2
Eleştirel düşüncenin bilinmesi		
Evet	255	89.8
hayır	29	10.2
Eleştirel düşünmeye yönelik eğitim		
Evet	29	10.2
hayır	255	89.8

Hemşirelerin bazı özelliklerinin dağılımı Tablo 3.3’de gösterildi. Araştırmaya katılan hemşirelerin %5.3’ünün bilimsel yayınları her zaman takip ederken %73.2’sinin bazen, %21.5’inin hiçbir zaman takip etmediğini, hemşirelerin %5.3’ü bilimsel etkinliklere her zaman katılırken, %71.5’inin bazen, %23.2’sinin ise hiç bir zaman katılmadığı saptandı. Hemşirelerin %89.8’i eleştirel düşünceyi tanımlarken, %10.2’sinin eleştirel düşünce ile ilgili fikirlerinin olmadığını, hemşirelerin %10.2’sinin eleştirel düşünmeye yönelik eğitim aldığı, %89.8’inin ise eleştirel düşünmeye yönelik eğitim almadıkları saptandı.

Tablo 3.4:Kaliforniya Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği ve Alt Ölçek Puan Ortalamaları

Kaliforniya Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği ve Alt Ölçekler				
Ölçekler	Minimum	Maximum	ortalama	Standart sapma
Analitiklik	22.00	60.00	45.8179	6.06881
Açık fikirlilik	25.00	96.00	51.6067	9.80037
Meraklılık	10.00	48.00	36.2394	5.51891
Kendine güven	9.00	41.00	28.4911	5.10610
Doğruyu arama	11.00	36.00	22.1021	4.91196
Sistematiklik	13.00	36.00	25.2887	4.34563
KEDEÖ Toplam puan	164.00	300.00	226.92	24.00

Araştırma kapsamına alınan hemşirelerin KEDEÖ puan ortalamaları incelendiğinde; hemşirelerin analitik alt ölçek puan ortalamaları (45.81±6.06), açık fikirlilik alt ölçek puanı ortalaması (51.60± 9.8), meraklılık alt ölçek puan ortalaması (36.23±5.51), kendine güven alt ölçek ortalaması (28.49±5.10), doğruyu arama alt ölçeği otalaması (22.10±4.91), sistematik alt ölçek puanı ortalaması (25.28±4.34) ve KEDEÖ puan ortalaması (226.92±24.00) olarak saptandı (Tablo 3.4).

Tablo3. 5: Hemşirelerin Demografik Özellikleri İle KEDEÖ ve Alt Ölçeklerine Ait Puanların Karşılaştırılması

Tanıttıcı özellikler	Analitiklik	Açık fikirlilik	Meraklılık	Kendine güven	Doğruyu arama	Sistematiklik	KEDEÖ Toplam
(a)Cinsiyet							
Erkek	46.78±5.47	49.20±8.62	37.08±4.52	27.75±4.19	22.97±4.96	26.47±3.95	230.24±23.59
Kadın	45.68±6.14	51.98±9.91	36.12±5.63	28.58±5.21	21.98±4.90	25.12±4.37	226.52±24.16
	p=0.329	p=0.12	p=0.34	p=0.57	p=0.27	p=0.09	p=0.45
(b)Yaş							
18-28	44.89±6.72	51.20±9.38	35.84±6.18	28.62±4.63	22.10±4.84	25.22±4.04	230.62±8.53
29-39	46.19±5.60	51.52±10.51	36.61±5.01	28.62±5.33	22.16±5.05	25.11±4.48	231.56±7.10
40 ve üzeri	49.05±4.03	54.66±5.80	36.16±4.55	27.58±6.19	22.05±4.24	27.44±3.29	238.64±6.60
	p=0.016	p=0.38	p=0.53	p=0.33	p=0.99	p=0.12	p=0.06
(b)Eğitim							
Sağlık meslek		49.05±7.88		26.70±4.60	20.76±1.02	25.58±4.30	219.82±14.33
Önlisans	44.88±3.88	50.48±8.87	34.64±3.65	26.96±5.79	21.37±0.87	25.75±4.47	224.42±23.40
Lisans	45.88±7.33	51.41±10.12	34.89±5.65	28.78±5.04	22.05±0.33	25.09±4.20	226.02±24.49
Yüksek lisans	45.83±6.05	57.55±6.55	36.31±5.47	29.94±4.78	25.05±0.91	26.94±4.98	241.05±24.05
	p=0.98	p=0.04	p=0.89	p=0.77	p=0.75	p=0.23	p=0.77
(a)Medeni durum							
Evli	45.00±8.28	51.82±7.91	36.58±7.22	28.20±6.06	23.34±5.43	25.86±4.52	228.65±23.05
Bekar	45.91±5.77	51.58±10.01	36.20±5.30	28.52±4.99	21.96±4.84	25.22±4.23	224.64±25.30
	p=0.18	p=0.11	p=0.28	p=0.12	p=0.66	p=0.22	p=0.16
(b)Sosyoekonomik düzey							
İyi	46.21±6.16	52.48±9.19	52.48±5.70	29.13±5.64	22.05±5.30	25.91±4.77	229.02±26.62
Orta	45.69±5.69	50.99±10.11	50.99±5.03	28.40±4.62	22.02±4.71	25.03±4.09	225.69±21.99
Düşük	45.35±9.25	54.23±8.70	54.23±8.81	27.00±7.35	23.23±5.29	25.17±4.87	227.17±32.91
	p=0.73	p=0.27	p=0.23	p=0,25	p=0.61	p=0.31	p=0.44
(c)Anne eğitimi							
okur-yazar değil	44.39±6.16	52.00±10.70	35.06±5.30	27.28±5.98	22.30±4.83	24.62±4.62	205.67±21.68
okur-yazar	48.06±4.56	55.00±7.93	39.18±4.38	30.75±3.45	22.31±6.06	26.25±3.53	221.56±16.36
ortaokul	46.19±5.92	50.77±9.50	36.55±5.25	28.76±4.74	21.83±4.66	25.28±4.16	209.84±21.16
lise	45.84±6.96	53.04±9.89	35.52±5.67	28.58±5.21	22.72±6.24	26.24±4.78	212.25±28.56
üniversite	51.83±4.26	53.00±8.57	38.83±3.76	31.16±2.56	23.33±3.77	27.66±4.54	225.83±20.54
	p=0.07	p=0.14	p=0.015	p=0.015	p=0.92	p=0.37	p=0.028
(c)Baba eğitimi							
okur-yazar değil	43.60±9.93	56.85±11.82	34.60±7.35	25.85±7.44	25.15±5.25	24.40±5.0	210.45±32.50
okur-yazar	48.33±4.89	49.55±12.59	37.22±4.05	29.33±4.97	20.44±7.16	23.66±4.27	215.44±25.24
ortaokul	46.00±5.81	51.00±10.43	36.61±5.26	28.62±5.07	22.25±4.72	25.08±4.13	209.88±21.27
lise	45.56±5.12	50.93±7.57	35.52±5.80	28.45±4.59	20.89±4.50	25.34±4.36	207.04±19.88
üniversite	46.75±6.51	53.25±8.34	36.87±4.95	29.40±4.27	22.71±5.00	27.12±4.53	214.56±22.54
	p=0.27	p=0.09	p=0.35	p=0.06	p=0.08	p=0.59	p=0.54

İstatistiksel değerlendirmede; (a)Bağımsız gruplarda t testi, (b) ANOVA testi, (c)Kruskal- Wallis kullanıldı.

Hemşirelerin tanıtıcı ve ebeveyn özelliklerine göre KEDEÖ ve alt boyutlarının puan ortalamalarının dağılımı Tablo 3.5’de verildi. Hemşirelerin yaşa göre 40 yaş ve üzeri yaş grubunda analitiklik alt ölçeği puanı ortalaması, 18-24 yaş grubundan ve 25-29 yaş grubundan daha yüksek olduğu saptandı ($p<0.05$). Hemşirelerin eğitim durumlarına göre yüksek lisans mezunu olanların “açık fikirlik” alt ölçeği puanı ortalaması arasında istatistiksel olarak önemli fark saptandı($p<0.05$). Ayrıca yüksek lisans mezunlarının KEDEÖ puan ortalamalarının diğer gruplara göre daha yüksek olduğu belirlendi. Hemşirelerin anne eğitim durumuna göre; annesi üniversite mezunu olan hemşirelerin meraklılık, kendine güven alt ölçek puanı ve KEDEÖ toplam puanı diğer gruplara göre istatistiksel olarak bulunan farkın önemli olduğu saptandı ($p<0.05$).

Tablo3.6:Hemşirelerin Çalışma Yaşamları İle KEDEÖ ve Alt Ölçeklerine Ait Puanların Karşılaştırılması

Tanıttıcı özellikler	Analitiklik	Açık fikirlilik	Meraklılık	Kendine güven	Doğruyu arama	Sistematiklik	KEDEÖ Toplam
(a)Çalışma süresi							
1-5 yıl	45.42±5.42	51.10±9.70	36.72±5.19	28.85±4.61	22.25±4.88	25.25±4.13	226.18±20.91
6-10 yıl	44.71±6.51	50.20±11.31	34.91±6.24	27.68±5.20	21.51±5.00	24.41±3.84	220.04±22.88
11-15yıl	47.72±5.45	53.22±7.89	37.29±5.32	30.09±5.22	22.97±5.65	25.75±5.17	235.07±24.39
16-20yıl	46.53±5.34	51.84±7.27	37.25±4.61	28.56±5.24	22.12±4.43	26.29±4.42	230.04±20.00
20 yıl ve üzeri	47.22±6.80	53.94±6.43	34.68±5.34	26.26±6.31	21.26±3.60	26.47±4.88	230.09±18.90
	p=0.08	p=0.37	p=0.04	p=0.03	p=0.54	p=0.16	p=0.03
(a)Çalıştığı birim							
Dahiliye	45.26±6.57	52.70±10.11	35.91±5.90	27.94±5.37	22.66±5.02	25.53±3.96	209.80±22.77
Cerrahi	46.75±6.42	51.62±8.63	35.78±5.93	28.40±4.92	22.03±4.97	25.37±4.84	211.21±23.58
Pediatri	45.87±4.75	49.88±10.17	37.25±4.17	29.42±4.80	21.29±4.58	24.80±4.32	208.54±19.24
	p=0.22	p=0.14	p=0.16	p=0.13	p=0.16	p=0.51	p=0.74
(a)Görevi sorumlu hemşire servisi							
hemşiresi	46.93±4.76	54.65±10.59	37.75±4.63	30.45±4.29	23.90±5.40	26.25±5.02	220.93±22.87
servis hemşiresi	45.37±5.99	50.37±10.03	35.85±5.56	28.44±4.88	21.70±4.81	25.07±4.03	207.24±20.98
poliklinik hemşiresi	48.00±3.65	54.64±5.97	36.17±5.72	28.11±6.45	21.58±4.12	25.64±5.20	214.17±16.01
yoğun bakım hemşiresi	46.36±7.35	52.68±8.11	37.54±4.89	28.22±4.41	21.36±4.37	24.27±5.11	211.86±26.84
idari birim	49.63±7.67	57.10±6.54	37.25±6.81	26.72±6.38	25.75±5.37	27.75±4.28	221.53±24.42
	p=0.02	p=0.02	p=0.13	p=0.001	p=0.02	p=0.19	p=0.004
(b)Bilimsel etkinliğe katılım							
Herzaman	50.21±6.54	53.26±8.68	38.93±4.62	31.28±5.13	24.13±6.85	28.00±5.96	224.38±30.75
Bazen	45.88±5.38	51.94±9.49	36.46±5.09	28.86±4.70	22.36±4.80	25.52±5.16	211.35±20.95
Hiçbirzaman	44.95±7.57	50.19±10.89	34.93±6.16	26.75±5.80	20.83±4.50	23.95±4.10	202.57±21.46
	p=0.78	p=0.329	p=0.09	p=0.005	p=0.09	p=0.005	p=0.004

İstatistiksel değerlendirmede;(a) ANOVA testi,(b)Kruskal- Wallis kullanıldı.

Hemşirelerin çalışma yaşamlarına göre KEDEÖ ve alt boyutlarının puan ortalamalarının dağılımı Tablo 6'de verildi. Hemşirelerin çalışma yılına göre 11-15 yıllar arasında, meraklılık ve kendine güven alt ölçek ortalama puanı ile KEDEÖ

toplam ortalama puanı diğer yıllara göre daha yüksek olduğu saptandı ($p<0.05$). Hemşirelerin sorumlu olarak çalışanlarda kendine güven alt ölçeği puanı ortalaması diğer gruba göre daha yüksek olduğu saptandı($p<0.05$). İdari birimde çalışan hemşirelerin analitiklik, açık fikirlilik, doğruyu arama alt ölçek puan ortalaması ve KEDEÖ toplam puan ortalaması diğer gruplara göre daha yüksek olduğu saptandı ($p<0.05$). Bilimsel etkinliğe her zaman katılan hemşirelerin kendine güven, sistematiklik ve KEDEÖ toplam puan ortalamaları diğer katılım gruplarına göre daha yüksek saptandı ($p<0.05$).

Tablo3. 7. Araştırmaya katılan hemşirelerin eleştirel düşünce ile ilgili bilgi düzeyleri

		Ortalama	Std. sapma	t test istatistiği	p değeri
Analitiklik	evet	46.20	5.88	2.61	0.009
	hayır	43.10	7.20		
Açık fikirlilik	evet	52.12	9.42	2.695	0.007
	hayır	47.03	11.83		
Meraklılık	evet	36.47	5.49	2.178	0.030
	hayır	34.13	5.376		
Kendine güven	evet	28.60	5.17	1.124	0.262
	hayır	27.48	4.37		
Doğruyu arama	evet	22.39	4.78	2.992	0.003
	hayır	19.55	5.37		
Sistematiklik	evet	25.54	4.36	2.942	0.004
	hayır	23.06	3.49		
KEDEÖ Toplam	evet	211.68	21.65	4.118	0.000
	hayır	194.35	19.59		

İstatistiksel değerlendirmede t testi kullanıldı.

Araştırmaya katılan hemşirelerin eleştirel düşünce ile ilgili bilgileri sorgulandı. Eleştirel düşünceyi bilen hemşireler ile eleştirel düşünce hakkında bilgi sahibi olmayanlar arasında analitiklik, açık fikirlilik, doğruyu arama, sistematiklik,

meraklılık alt ölçeği ortalaması ve KEDEÖ toplam puanı ortalaması bakımından t-test istatistiğine göre önemli fark saptandı ($p<0.05$).

Tablo 3.8. Hemşirelerin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre KEDEÖ ve Alt Ölçeklere Ait Puan Ortalamaları

Hizmet içi eğitim alma		ortalama	std. sapma	t-test	p değeri
analitik	evet	45.00	8.28	-0.82	0.41
	hayır	45.98	5.80		
açık	evet	51.82	7.91	0.12	0.89
	hayır	51.58	10.00		
meraklılık	evet	36.58	7.22	0.35	0.72
	hayır	36.20	5.30		
güven	evet	28.20	6.06	-0.31	0.75
	hayır	28.52	4.99		
doğru	evet	23.34	5.41	1.44	0.15
	hayır	21.96	4.84		
sistemik	evet	25.86	4.52	0.74	0.45
	hayır	25.22	4.32		
toplam	evet	210.82	30.40	0.24	0.80
	hayır	209.77	20.963		

İstatistiksel değerlendirmede t testi kullanıldı.

Eleştirel düşünce ile ilgili hizmet içi eğitim alan hemşireler ile hizmet içi eğitim almayan hemşireler arasında eleştirel düşünme eğilimi puan ortalamaları alt ölçekleri ve KEDEÖ toplam puan ortalamaları arasında t- test istatistiğine göre önemli fark saptanmadı ($p>0.05$).

4.TARTIŞMA

Bu araştırmada hemşirelerin KEDEÖ puan ortalamaları Tablo 3.4’de gösterilmiş ve hemşirelerin KEDEÖ puan ortalaması (226.92±24.00) olarak bulunmuştur. Bu ortalama Kalifornia Eleştirel Düşünme Eğilim Ölçeği’ne göre “düşük” eleştirel düşünme düzeyi olarak sınıflandırılmaktadır. Dirimeşe ve Dicle, Yıldırım ve Özkahraman, Arslan ve ark., yapmış oldukları çalışma sonuçlarında; hemşirelerin düşük düzey eleştirel düşünme eğilimine sahip olduklarını belirtmişlerdir (11,12,13). Bu araştırma, yapılan üç çalışma sonucunu destekleyici niteliktedir.

Hemşirelerin tanıtıcı ve ebeveyn özelliklerine göre KEDEÖ ve alt boyutlarının puan ortalamalarının dağılımı Tablo 3.5’de verilmiştir.

Bu araştırmada hemşirelerin cinsiyete göre KEDEÖ ve alt ölçek puan değerleri arasında istatistiksel olarak önemli fark saptanmamıştır ($p>0.05$). Kürüm’ün çalışmasında cinsiyetin öğretmen adaylarının eleştirel düşünme gücü üzerinde belirleyici bir etkisinin olmadığı belirtilmiştir (14). Özdemir çalışmasında öğrencilerin eleştirel düşünme düzeylerinde cinsiyet faktörünün önemli bir farka neden olmadığı belirtilmiştir (15). Her iki çalışmadaki sonuçlar bu araştırmayı destekleyici niteliktedir.

Bu araştırmada hemşirelerin yaşa göre 40 yaş ve üzeri yaş grubunda analitiklik alt ölçeği puanının, diğer yaş gruplarına göre daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Öztürk ve Ulusoy çalışmasında, hemşirelik bölümü öğrencilerinin yaşı arttıkça eleştirel düşünme düzeyinin artış gösterdiği belirlenmiştir (16). Sarioğlu’nun çalışmasında yoğun bakım ve servis hemşirelerinin eleştirel düşünme eğilimlerinin yaşla birlikte anlamlı olarak arttığı görülmüştür(5). Her iki çalışmadaki sonuçlar bu araştırmayı destekleyici niteliktedir.

Bu araştırmada hemşirelerin eğitim durumlarına göre eleştirel düşünme eğilimi puan ortalamaları arasında yapılan varyans analizinde, “açık fikirlik” alt boyutu puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak önemli fark saptanırken toplam ölçek ve diğer alt boyut puan ortalamaları arasındaki farkın önemli olmadığı

saptanmıştır ($p>0.05$). Ancak yüksek lisans mezunlarının tüm puan ortalamalarının diğer gruplara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Öztürk ve Ulusoy tarafından yapılan çalışmada; Yüksek Lisans mezunu hemşirelerin eleştirel düşünme eğilim puan ortalaması lisans mezunu hemşirelere göre daha yüksek bulunmuştur (16). Bu çalışmadaki sonuç bu araştırmayı destekleyici niteliktedir.

Bu araştırmada medeni duruma göre KEDEÖ ve alt ölçeklerinde aldıkları puan ortalamaları ile toplam ortalama değer arasında istatistiksel olarak önemli fark saptanmadı ($p>0.05$). Eşer ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada, hemşirelerin medeni durumunun eleştirel düşünme eğilimini etkilemediği belirtilmiştir (17). Çalışma sonucu bu araştırma sonucuyla paralellik göstermektedir.

Bu araştırmada hemşirelerin gelir düzeylerine göre elde edilen KEDEÖ toplam puan ortalama değeri ve alt ölçeği puan ortalamaları arasında önemli fark olmadığı saptandı ($p>0.05$). Zaybak ve Khorshid'in yaptığı çalışmada, öğrencilerin sosyo-ekonomik durumu ile eleştirel düşünme eğilim puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığı belirtilmiştir (18). Özdemir'in yaptığı çalışmada, öğrencilerin sosyo-ekonomik durumu ile eleştirel düşünme düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirtilmiştir (15). Bu çalışmaların sonuçları yapılan araştırmanın sonuçlarıyla paralellik göstermektedir.

Bu araştırmada hemşirelerin anne eğitim durumuna göre; annesi üniversite mezunu olan hemşirelerin meraklılık, kendine güven alt ölçek puanı ve KEDEÖ toplam puanı diğer gruplara göre istatistiksel olarak farklılık göstermiştir ($p<0.05$). Bu araştırmada hemşirelerin eğitim düzeyi arttıkça eleştirel düşünme eğiliminin arttığı görüldü. Bu sonuçtan yola çıkarak anne eğitim düzeyi arttıkça hemşirelerin eleştirel düşünme eğilimlerinin artması beklenen bir sonuçtur.

Bu araştırmada hemşirelerin baba eğitim durumuna göre KEDEÖ ve alt ölçeklerinde aldıkları puan ortalamaları ile toplam ortalama değer arasında istatistiksel olarak önemli fark saptanmadı ($p>0.05$).

Hemşirelerin çalışma yaşamlarına göre KEDEÖ ve alt boyutlarının puan ortalamalarının dağılımı Tablo 3. 6'da verildi.

Hemşirelerin çalışma yılına göre 11-15 yıllar arasında, meraklılık ve kendine güven alt ölçek ortalama puanı ile KEDEÖ toplam ortalama puanı diğer yıllara göre daha yüksek olduğu saptandı ($p<0.05$). Karadeniz yaptığı çalışmada, öğretmenlerin meslekte hizmet yılı ile eleştirel düşünme eğilim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığını belirtmiştir (19). Eşer, Khorshid ve ark. tarafından yapılan çalışmada, hemşirelerin meslekte hizmet yılı ile eleştirel düşünme eğilim puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmadığı belirtilmiştir (17). Sarıoğlu yaptığı çalışmada, yoğun bakım ve servis hemşirelerinin çalışma süreleri ile eleştirel düşünme eğilim puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmadığını belirtmiştir (5). Dirimeşe yaptığı çalışmada, hemşirelerde deneyim süresi ile eleştirel düşünme eğilim puan ortalaması arasındaki farkın anlamlı olmadığını belirtmiştir (11). Bu sonuçlar araştırmayla farklılık göstermektedir.

Hemşirelerin çalıştığı birime göre elde edilen KEDEÖ toplam puan ortalama değeri ve alt ölçeği puan ortalamaları arasında önemli fark olmadığı saptandı ($p>0.05$). Dirimeşe'nin yaptığı çalışmada cerrahi kliniğinde çalışan hemşirelerin eleştirel düşünme eğilim puan ortalamaları ile dahiliye kliniğinde çalışan hemşirelerin puan ortalamaları arasındaki farkın önemli olmadığı belirtilmiştir (11). Bu sonuç araştırmayla paralellik göstermektedir.

Hemşirelerin sorumlu olarak çalışanlarda kendine güven alt ölçeği puanı ortalaması diğer gruba göre daha yüksek saptanırken, idari birimde çalışan hemşirelerin analitiklik, açık fikirlilik, doğruyu arama alt ölçek puan ortalaması ve KEDEÖ toplam puan ortalaması diğer gruplara göre daha yüksek olduğu saptandı ($p<0,05$). Zori ve ark. Yönetici hemşirelerin yüksek düzey eleştirel düşünme eğilimine sahip olduklarını belirtmiştir (20). Erkuş ve Bahçecik yaptığı çalışmada yönetici hemşirelerin eleştirel düşünme eğilimini düşük bulmuştur (21). İlk çalışma yurtdışında, ikinci çalışma Türkiye'de yapılmıştır. Araştırmada yönetici hemşirelerin eleştirel düşünme eğilim puanı diğer gruplara göre yüksek ancak sayısal değer olarak düşük bulunmuştur. Bu sonuç ikinci çalışmayla paralellik göstermektedir.

Hemşirelerin bilimsel etkinliğe katılma durumuna göre kendine güven, sistematiklik ve KEDEÖ toplam puan ortalama değerleri arasında istatistiksel olarak

önemli fark vardır ($p<0,05$). Bilimsel etkinliğe her zaman katılan hemşirelerin kendine güven, sistematiklik ve KEDEÖ toplam puan ortalama değerleri diğer katılım gruplarına göre daha yüksek saptandı. Öztürk yaptığı çalışmada bilimsel etkinliklere katılma durumu ile eleştirel düşünme eğilim düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirtmiştir (16). Sarıoğlu tarafından yapılan çalışmada, kurum dışı bilimsel etkinliklere katılma durumunun eleştirel düşünme eğilim düzeyini etkilemediği, kurum içi etkinliklere katılmanın ise, hemşirelerde eleştirel düşünme eğilim düzeyini yükselttiği belirtilmiştir (5). Bu sonuç araştırmamızla paralellik göstermektedir.

Bundan sonra yapılacak araştırmalarda, bilimsel etkinliklere katılma durumunun eleştirel düşünme eğilim düzeyini nasıl etkilediğine dair daha anlamlı sonuçlara ulaşabilmek için, bilimsel etkinlik içeriğinin ve uygulamaya dönük mesleki faydalarının ayrıntılı sorgulanması faydalı olabilir.

Hemşirelerin eşlerinin mesleğine göre ve eşlerin eğitim durumuna göre eleştirel düşünme eğilimi puan ortalamaları alt ölçekleri ve KEDEÖ toplam puan ortalamaları arasında t- test istatistiğine göre önemli fark saptanmamıştır ($p>0.05$).

Eleştirel düşünceyi bilen hemşireler ile eleştirel düşünce hakkında bilgi sahibi olmayanlar arasında analitiklik, açık fikirlilik, meraklılık, doğruyu arama, sistematiklik alt ölçeği ortalaması ve KEDEÖ toplam puanı ortalaması bakımından t- test istatistiğine göre önemli fark saptanmıştır ($p<0.05$).

5.SONUÇ VE ÖNERİLER

Hemşirelerin eleştirel düşünme eğilimleri ve bunu etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmada aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir:

* Cinsiyet, medeni durum, sosyo-ekonomik durum, çalıştığı birim, babanın eğitim düzeyinin hemşirelerin eleştirel düşünme eğilimini etkilemediği gözlenmiştir.

*Yüksek lisans yapmış hemşirelerin eleştirel düşünme eğiliminin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir.

* Anne eğitim düzeyi arttıkça eleştirel düşünme eğilim puanının arttığı gözlenmiştir.

*Bilimsel etkinliklere katılmanın da eleştirel düşünme eğilimini arttırdığı görülmüştür.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda şu önerilerde bulunulabilir:

*Hemşirelerin eleştirel düşünme eğilimlerinin gelişimini sağlayacak kurum içi ve dışı eğitim etkinliklerinin sağlanması, katılımlarının desteklenmesi, ülkemizin kültürel özellikleri göz önüne alınarak hemşirelikte eleştirel düşünme boyutlarının tanımlanması ve ölçüm araçlarının geliştirilmesi,

*Ayrıca hemşirelere kişisel gelişim imkânlarının tanındığı, araştırma yapması konusunda desteklendiği ve eleştirel düşünmeye cesaretlendirildiği bir çalışma ortamı sağlanması,

*Hemşirelerin otonomilerini kazanmalarına fırsat sağlayacak kurumsal politikaların geliştirilmelisi,

*Hemşirelerin mesleki alanda yüksek lisans yapmaları konusunda teşvik edilmesi önerilebilir.

KAYNAKLAR

1. Güven M, Kürüm, D.(2006). “Öğrenme Stilleri ve Eleştirel Düşünme Arasındaki İlişkiye Genel Bir Bakış” Sosyal Bilimler Dergisi, 1:75-82
2. Aybek, Birsal, “Eleştirel Düşünmenin Öğretiminde Öğretmenin Rolü”, Bilim Eğitim ve Düşünce Dergisi, C:7, S:2, 2007
3. Öztürk, Nezaket, “Hemşirelik Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Düzeyleri ve Eleştirel Düşünmeyi Etkileyen Faktörler”, Yüksek Lisans Tezi, Sivas:2006
4. Şenturan, Leman, ALPAR, Ecevit, “Hemşirelik Öğrencilerinde Eleştirel Düşünme”, C.Ü. Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi, C:12, S:1, s.22-30, 2008
TAŞCI, Sultan, “Hemşirelikte Problem Çözme Süreci”, Sağlık Bilimleri Dergisi, S:14(Ek Sayı:Hemşirelik Özel Sayısı), s.73-78, 2005
5. Sarıoğlu, Öznur, “Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi’nde Çalışan Yoğun Bakım ve Servis Hemşirelerinin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Karşılaştırılması”, Yüksek Lisans Tezi, Bolu:2009
6. Gürol, Arslan, Gülşah, DEMİR, Yurdanur, KHORSHİD, Leyla, EĞER, İsmet,“Hemşirelikte Eleştirel Düşünme Eğilimini Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi”, Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi, C:12, S:1, s.72-80, 2009
7. Myrick F., Yonge, O. (2002). “Preceptor Behaviors Entegral to The Promotion of Student Critical Thinking”, Journal for Nurses in Staff Development, 18(3): 131–132.
8. Potter , P.A., Perry, A. G. (2005). Fundamentals of Nursing. Mosby Company, St. Louis,6th Edi.s:262-270
9. Özmutaf M.N.(2004). Bioistatistiğe Giriş.İzmir:Ege Üniversitesi Matbaası
10. Kökdemir D. (2003). "Belirsizlik Durumlarında Karar Verme ve Problem Çözme" Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

11. DİRİMEŞE, Elif, “Hemşirelerin ve Öğrenci Hemşirelerin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, İzmir:2006
12. Yıldırım B, Özkahraman S. Examination of Critical Thinking Disposition in Nursing, *International Journal of Humanities and Social Science*, 2011;16(1):173-182.
13. Arslan G. G., Demir, Y., Eşer, İ., Khorshid L. (2007) “Hemşirelerde Eleştirel Düşünme Eğilimini Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi”, 4.Uluslararası 11.Ulusal Hemşirelik Kongresi, Bildiri Özeti Kitabı, Ankara, s: 74
14. KÜRÜM, Dilruba, “Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme Gücü”, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir:2002
15. ÖZDEMİR, Mehmet, Soner, “Üniversite Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi”, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, C:3, S:3, s.297-316, 2005
16. ÖZTÜRK N, ULUSOY H.“Lisans ve Yüksek Lisans Hemşirelik Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Düzeyleri ve Eleştirel Düşünmeyi Etkileyen Faktörler”, *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, C:1, S:1, s.15-25, 2008
17. ESER İ, KHORSHİD L, DEMİR Y.“Yoğun Bakım Hemşirelerinde Eleştirel Düşünme Eğilimi ve Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi”, *C.Ü. Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*, C:11, S:3, s.13-22, 2007
18. ZAYBAK A, KHORSHİD L. “Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Düzeylerinin İncelenmesi”, *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, C:22, S:2, s.137-146, 2006
19. KARADENİZ A. “Liselerde Eleştirel Düşünme Eğitimi”, Yüksek Lisans Tezi, Ankara:2006
20. Zori S, Nosek L J, Musil CM. Critical Thinking of Nurse Managers Related to Staff RNs’Perceptions of the Practice Environment.*Journal of Nursing Scholarship* 2010;42(3):305-3013.

21. Erkuş B, Bahçecik N. Özel Hastanelerde Çalışan Yönetici Hemşirelerin ve Hemşirelerin Eleştirel Düşünme Düzeyi ve Problem Çözme Becerileri.Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2011.

EKLER

EK I.: Birey Tanıtım Formu

HEMŞİRELERİN ELEŞTİREL DÜŞÜNME EĞİLİMİ VE BUNU ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

Sayın meslektaşım,

Bu araştırma eleştirel düşünme eğiliminin hemşirelik mesleğindeki önemi göz önüne alınarak planlanmıştır. Amaç siz hastanede hizmet veren hemşirelerin eleştirel düşünme eğilimleri ve bunu etkileyen faktörleri belirlemektir. Genel bir sonuç elde etmek istediğimden lütfen isminizi yazmayınız. Yanıtlar sadece araştırmayı yapan kişi tarafından değerlendirilecektir ve gizli tutulacaktır.

Yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Ayper DEMİR

Aşağıdaki soruları size en uygun seçeneği işaretleyerek yanıtlayınız.

- 1- Yaşınız?
- 2- Cinsiyetiniz: () Erkek () Kadın
- 3- Eğitim durumunuzu belirtiniz.
 - () Sağlık Meslek Lisesi
 - () Ön lisans
 - () Lisans
 - () Yüksek Lisans
 - () Diğer
- 4- Annenizin eğitim durumunu belirtiniz.
- 5- Babanızın eğitim durumunu belirtiniz.
- 6- Medeni durumunuzu işaretleyiniz.
 - () Evli () Bekâr () Diğer
- 7- Eğer evli iseniz eşinizin eğitim durumunu belirtiniz.

8- Eşinizin mesleğini belirtiniz?

9- Hemşirelik mesleğindeki hizmet sürenizi yazınız.

1-5 yıl 6-10 yıl

11-15 yıl 16- 20 yıl

20 yıl ve üzeri

10- Çalıştığınız birimi belirtiniz.

Dahiliye Cerrahi Pediatri

11- Çalıştığınız birimdeki göreviniz nedir?

a) Klinik Sorumlu Hemşiresi

b) Servis Hemşiresi

c) Poliklinik Hemşiresi

d) Diğer.....

12- Sosyo-ekonomik durumunuzu nasıl değerlendiriyorsunuz?

İyi Orta Kötü

13- Hemşirelikle ilgili bilimsel bir yayın (bilimsel dergi, kitap v.b.) takip ediyor musunuz?

Her zaman Bazen Hiçbir zaman

14- Hemşirelikle ilgili bilimsel etkinliklere (kongre, panel, vb.) katılıyor musunuz?

Her zaman Bazen Hiçbir zaman

15- Eleştirel düşünmenin ne olduğunu biliyor musunuz?

Evet Hayır

16- Çalışma hayatınızda hizmet içi eğitimde eleştirel düşünmeye yönelik eğitim aldınız mı?

Evet Hayır

EK II.: Kalifornia Eleştirel Düşünme Eğilim Ölçeği

Aşağıdaki ifadelerin sizi ne kadar tanımladığını düşünerek, bu ifadelere ne ölçüde katıldığınızı aşağıdaki ölçek üzerine değerlendiriniz. Değerlendirmelerinizi sizi tam olarak yansıtabilecek şekilde yapınız.

1	2	3	4	5	6	
Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	
1. Tüm hayatım boyunca yeni şeyler çalışmak güzel olurdu.	1	2	3	4	5	6
2. İnsanların iyi bir düşünceyi savunmak için zayıf fikirlere güvenmeleri beni rahatsız eder.	1	2	3	4	5	6
3. Cevap vermeye kalkışmadan önce, her zaman soruya odaklanırım.	1	2	3	4	5	6
4. Büyük bir netlikte düşünebilmekten gurur duyuyorum.	1	2	3	4	5	6
5. Dört lehte, bir aleyhte görüş varsa lehte olan dört görüşe katılırım.	1	2	3	4	5	6
6. Pek çok üniversite dersi ilginç değildir ve almaya değmez.	1	2	3	4	5	6
7. Sadece ezberi değil düşünmeyi gerektiren sınavlar benim için daha iyidir.	1	2	3	4	5	6
8. Diğer insanlar entelektüel merakımı ve araştırmacı kişiliğimi takdir ederler.	1	2	3	4	5	6
9. Mantıklıymış gibi davranıyorum, ama değilim.	1	2	3	4	5	6
10. Düşüncelerimi düzenlemek benim için kolaydır.	1	2	3	4	5	6
11. Ben dahil herkes kendi çıkarı için tartışır.	1	2	3	4	5	6
12. Kişisel harcamalarımın dikkatlice kaydını tutmak benim için önemlidir.	1	2	3	4	5	6
13. Büyük bir kararla yüz yüze geldiğimde, ilk önce toplayabileceğim tüm bilgileri toplarım.	1	2	3	4	5	6
14. Kurallara uygun biçimde karar verdiğim için, arkadaşlarım karar vermek için bana danışırlar.	1	2	3	4	5	6
15. Açık fikirli olmak neyin doğru olup olmadığını bilmemek demektir.	1	2	3	4	5	6
16. Diğer insanları çeşitli konularda neler düşündüklerini anlamak benim için önemlidir.	1	2	3	4	5	6
17. İnanıklarımın tümü için dayanaklarım olmalı.	1	2	3	4	5	6
18. Okumak, mümkün olduğunca kaçtığım bir şeydir.	1	2	3	4	5	6
19. İnsanlar çok acele karar verdiğimi söylerler.	1	2	3	4	5	6
20. Üniversitedeki zorunlu dersler vakit kaybıdır.	1	2	3	4	5	6
21. Gerçekten çok karmaşık bir şeyle uğraşmak zorunda kaldığımda benim için panik zamandır.	1	2	3	4	5	6
22. Yabancılar sürekli kendi kültürlerini anlamaya uğraşacaklarına, bizim kültürümüzü çalışmalılar.	1	2	3	4	5	6
23. İnsanlar benim karar vermeyi oyaladığımı düşündürürler.	1	2	3	4	5	6
24. İnsanların, bir başkasının fikrine karşı çıkacaklarsa, nedenlere ihtiyacı vardır.	1	2	3	4	5	6
25. Kendi fikirlerimi tartışırken tarafsız olmam imkansızdır.	1	2	3	4	5	6
26. Ortaya yaratıcı seçenekler koyabilmekten gurur duyuyorum.	1	2	3	4	5	6
27. Neye inanmak istiyorsam ona inanırım.	1	2	3	4	5	6
28. Zor problemleri çözmek için uğraşmayı sürdürmek o kadar da önemli değildir.	1	2	3	4	5	6
29. Diğerleri, kararların uygulanmasında mantıklı standartların belirlenmesi için bana başvururlar.	1	2	3	4	5	6
30. Zorlayıcı şeyler öğrenmeye istekliyimdir.	1	2	3	4	5	6
31. Yabancıların ne düşündüklerini anlamaya çalışmak oldukça anlamlıdır.	1	2	3	4	5	6
32. Meraklı olmam en güçlü yanlarımdan birisidir.	1	2	3	4	5	6
33. Görüşlerimi destekleyecek gerçekleri ararım, desteklemeyenleri değil.	1	2	3	4	5	6
34. Karmaşık problemleri çözmeye çalışmak eğlencelidir.	1	2	3	4	5	6
35. Diğerlerinin düşüncelerini anlama yeteneğimden dolayı takdir edilirim.	1	2	3	4	5	6
36. Benzetmeler ve analogiler ancak otoryol üzerindeki tekneler kadar yararlıdır.	1	2	3	4	5	6
37. Beni mantıklı tanımlayabilirsiniz.	1	2	3	4	5	6
38. Her şeyin nasıl işlediğini anlamaya çalışmaktan gerçekten hoşlanırım.	1	2	3	4	5	6
39. İşler zorlaştığında, diğerleri problem üstünde çalışmayı sürdürmemi isterler.	1	2	3	4	5	6
40. Elimizdeki sorun hakkında açık bir fikir edinmek ilk önceliklidir.	1	2	3	4	5	6
41. Çelişkili konulardaki fikrim genellikle en son konuştuğum kişiye bağlıdır.	1	2	3	4	5	6
42. Konu ne hakkında olursa olsun daha fazla öğrenmeye hevesliyimdir.	1	2	3	4	5	6
43. Sorunları çözenin en iyi yolu, cevabı başkasından istemektir.	1	2	3	4	5	6
44. Karmaşık problemlere düzenli yaklaşımımla tanınırım.	1	2	3	4	5	6
45. Farklı dünya görüşlerine açık fikirli olmak, insanların düşündüğünden daha az önemlidir.	1	2	3	4	5	6
46. Öğrenebileceğin her şeyi öğren, ne zaman işe yarayacağını bilemezsin.	1	2	3	4	5	6
47. Her şey görüldüğü gibidir.	1	2	3	4	5	6
48. Diğer insanlar, sorunun ne zaman çözümleneceği kararını bana bırakırlar.	1	2	3	4	5	6
49. Ne düşündüğümü biliyorum, o zaman neden seçenekleri değerlendiriyor gibi davranayım.	1	2	3	4	5	6
50. Diğerleri kendi fikirlerini ortaya koyarlar ama benim onları duymaya ihtiyacım yok.	1	2	3	4	5	6
51. Karmaşık problemlerin çözümüne yönelik düzenli planlar geliştirmede iyiyimdir.	1	2	3	4	5	6

EK III.: Etik Kurul Kararı**KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU KARAR FORMU**

ETİK KURULU BİLGİLERİ	ETİK KURULUN ADI	MALATYA KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU
	AÇIK ADRESİ:	İnönü Üniversitesi Merkez Kampüsü, 44280, Malatya, Türkiye
	TELEFON	+90 422 341 06 60 / 1219
	FAKS	+90 422 341 00 36
	E-POSTA	inu.dhek@inonu.edu.tr

BAŞVURU BİLGİLERİ	ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI	Hastanede çalışan hemşirelerin eleştirel düşünme eğilimleri ve etkileyen faktörlerin incelenmesi			
	ARAŞTIRMA PROTOKOL KODU	2013/180			
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACI UNVANI/ADI/SOYADI	Doç.Dr.Rukuye AYLAZ			
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ UZMANLIK ALANI	İnönü Üniversitesi Malatya Sağlık Yüksekokulu			
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ BULUNDUĞU MERKEZ	MALATYA			
	DESTEKLEYİCİ				
	DESTEKLEYİCİNİN YASAL TEMSİLCİSİ				
	ARAŞTIRMANIN FAZİ VE TÜRÜ	FAZ 1	☐		
		FAZ 2	☐		
		FAZ 3	☐		
FAZ 4		☐			
Gözlemsel ilaç çalışması		☐			
İlaç dışı klinik araştırma		☐			
	Diğer ise belirtiniz				
ARAŞTIRMAYA KATILAN MERKEZLER	TEK MERKEZ ☐	ÇOK MERKEZLİ ☐	ULUSAL ☐	ULUSLARARASI ☐	

KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU KARAR FORMU

DEĞERLENDİRİLEN BELGELER	Belge Adı	Tarihi	Versiyon Numarası	Dili			
	ARAŞTIRMA PROTOKOLÜ			Türkçe ☐	İngilizce ☐	Diğer ☐	
	BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU			Türkçe ☐	İngilizce ☐	Diğer ☐	
	OLGU RAPOR FORMU			Türkçe ☐	İngilizce ☐	Diğer ☐	
	ARAŞTIRMA BROŞÜRÜ			Türkçe ☐	İngilizce ☐	Diğer ☐	
DEĞERLENDİRİLEN DİĞER BELGELER	Belge Adı	Açıklama					
	SİGORTA	☐					
	ARAŞTIRMA BÜTÇESİ	☐					
	BIYOLOJİK MATERYEL TRANSFER FORMU	☐					
	İLAN	☐					
	YILLIK BİLDİRİM	☐					
	SONUÇ RAPORU	☐					
	GÜVENLİLİK BİLDİRİMLERİ	☐					
DİĞER:	☐						
KARAR BİLGİLERİ	Karar No: 2013/180	Tarih: 25.12.2013					
	Yukarıda bilgileri verilen başvuru dosyası ile ilgili belgeler araştırmanın/çalışmanın gerekece, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş ve uygun bulunmuş olup araştırmanın/çalışmanın başvuru dosyasında belirtilen merkezlerde gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel sakınca bulunmadığına toplantıya katılan etik kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar verilmiştir. Klinik Araştırmalar Hakkında Yönetmelik kapsamında yer alan araştırmalar/çalışmalar için Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'ndan izin alınması gerekmektedir.						

KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU	
ETİK KURULUN ÇALIŞMA ESASI	Klinik Araştırmalar Hakkında Yönetmelik, İyi Klinik Uygulamaları Kılavuzu
BAŞKANIN UNVANI / ADI / SOYADI:	Prof. Dr. Rifat KARLIDAĞ
ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI	Hastanede çalışan hemşirelerin eleştirel düşünme eğilimleri ve etkileyen faktörlerin incelenmesi

Unvanı/Adı/Soyadı	Uzmanlık Alanı	Kurumu	Cinsiyet		Araştırma ile ilişki				Katılım *	İmza
			E ☒	K ☐	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐		
Prof. Dr. Rifat KARLIDAĞ	Psikiyatri	İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐		
Prof. Dr. Metin GENÇ	Halk Sağlığı	İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐		
Prof. Dr. Saim YOĞLU	Biyoistatistik	İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☐	H ☐		
Prof. Dr. Türkan TOĞAL	Anesteziyoloji ve Rea.	İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi	E ☐	K ☒	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐		
Doç. Dr. Ahmet KARADAĞ	Çocuk Sağlığı ve Hast.	İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐		
Doç. Dr. Alaadin POLAT	Fizyoloji	İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐		
Doç. Dr. H.Birgül CUMURCU	Psikiyatri	İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi	E ☐	K ☒	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐		

KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU KARAR FORMU

Doç. Dr. Yusuf YAKUPOĞULLARI	Tıbbi Mikrobiyoloji	İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐	
Doç. Dr. Seda TAŞDEMİR	Tıbbi Farmakoloji	İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi	E ☐	K ☒	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐	
Yrd. Doç. Dr. Mehmet KARATAŞ	Tıp Tarihi ve Etik	İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐	Katılmadı
Yrd. Doç. Dr. Neslihan ŞİMŞEK	Dış Hekimliği	İnönü Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi	E ☐	K ☒	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐	Katılmadı
Uzm. Dr. Ömer Murat AYDIN	Nükleer Tıp Uzmanı	Malatya Devlet Hastanesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Metin TAY	Eczacı	Serbest Eczacı	E ☒	K ☐	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐	Katılmadı
Zafer ERGÜZEL	Hukuk	İnönü Üniversitesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐	
Hasan KONAN	Sivil Üye	Zaloğlu Ltd. Şti.	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	

*:Toplantıda Bulunma

EK IV. Uygulama İzni

 İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ **TURGUT ÖZAL TIP MERKEZİ**
Başhekimlik

Sayı : 68636013/BH/170.99 -BB11

...../...../2013

Konu : Anket

11 ARALIK 2013

Sayın Ayper DEMİR
Hemşire

Inönü Üniversitesi Halk Sağlığı Hemşireliği Uzaktan Eğitim Tezsiz Yüksek lisans programı öğrencisi olduğunuz ve "**Hastanede Çalışan Hemşirelerin Eleştirel Düşünme Eğilimleri ve Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi**" konulu proje ödevinizi Hastanemizde yapmak isteğiniz hakkındaki 06.12.2013 tarihinde Başhekimliğimize vermiş olduğunuz dilekçeniz incelenmiş olup, söz konusu talebiniz Başhekimliğimizce uygun bulunmuştur.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Doç. Dr. Ali ÖZER
Başhekim a.
Başhekim Yrd.

ÖZGEÇMİŞ

1997 yılında İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Yüksekokulu'ndan mezun oldu. 1998 tarihinde İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi'nde Cerrahi Yoğun Bakım Ünitesinde çalışmaya başladı. Daha sonra süpervizör hemşire, Pediatri Yoğun Bakım servis hemşiresi, Yenidoğan Yoğun Bakım sorumlu hemşiresi, Prematüre Yoğun Bakım sorumlu hemşiresi olarak görev yaptı. 2011 yılında Turgut Özal Tıp Merkezi Hemşirelik Hizmetleri Müdür Yardımcısı oldu. 2012 yılında İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı Halk Sağlığı Hemşireliği'nde yüksek lisans öğrencisi olarak başladı. Halen aynı hastanede müdür yardımcısı olarak görev yapmakta.